

1.8. Філософія економіки: теоретичний та прикладний аспекти

Шафалюк О. О.

7ashaf@gmail.com

аспірант кафедри маркетингу ім. А.Ф. Павленка

факультету маркетингу

КНЕУ ім. В. Гетьмана

м. Київ, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ БАЗИС ФІЛОСОФІЇ ТВОРЧОСТІ У РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ І БРЕНДИНГУ

Креативність сьогодні є найбільш затребуваною характеристикою/компетенцією фахівців, підприємств/індустрій та інших складових нової креативної мережево-сервісної економіки. При цьому, у продукуванні сенсів й ідей, розробці нестандартних і творчих рішень, щодо будь-якої ланки останньої все більш затребуваними стають підходи і результати філософсько-методологічної рефлексії.

За необхідності проактивної творчої роботи сучасних дослідників/розробників з складними системами, які у переважній більшості випадків і у повній мірі не можуть бути поділеними на відокремлені частини, з одного боку, зростає інтерес до метапроцесів (тобто до «думок про думки») і тут значущість філософії складно переоцінити. З іншого, майже усі сучасні методи інтенсифікації творчості передбачають широкий діапазон адаптивності до умов/вимог метапроцедур розробки складних рішень (дивергенція-конвергенція тощо).

Сучасні наукові дослідження підкреслюють важливість філософсько-методологічного осмислення для вирішення складних дослідницько-пошукових завдань. Згідно з концепціями Е. де Боно [1], більшість людей, у тому числі й дослідників, здебільшого реагують лише на вже існуючі проблеми та виклики. Це обмежує їх здатність виявляти нові перспективи та змінювати точки зору. Унаслідок цього їм часто складно усвідомити основи власного мислення та визначити ті обмеження, які заважають їм створювати інноваційні ідеї. Здатність

виходити за рамки усталених контекстів і по-новому осмислювати проблематику не лише шляхом аналізу, а й через «дизайн-мислення» — тобто шляхом формування нових контекстів і підходів — є важливим елементом розвитку науки та інноваційної діяльності.

Справжня творчість передбачає здатність поєднувати контрольовану логіку та емоційну чутливість до змін. Саме тому сучасні методи активізації креативності розробників рішень спрямовані не стільки на організацію творчого пошуку у його загальноприйнятому розумінні, скільки на оптимізацію інтелектуальної діяльності, яка передує виконанню інноваційних проектів і «змушує» дослідника або розробника зробити процес мислення видимим для інших. Це забезпечує можливість відстежувати хід думок, які зазвичай залишаються прихованими у свідомості дослідника. Головна перевага такого «відкритого» підходу до організації творчого пошуку полягає в тому, що інші люди - експерти, консультанти або колеги - можуть спостерігати за процесом та вносити пропозиції. Вони здатні надавати інформацію та оцінки, які виходять за межі знань і досвіду самого дослідника.

Важливо і показово, що у контексті трьох основних напрямків філософії творчості [2]: містичного (проблематична модальність), раціоналістичного (аподиктична модальність) та емпіричного (асерторична модальність), - можливо систематизувати і підходи до організації діяльності суб'єктів сучасного дизайн-мислення:

1. Модель чорної скриньки. Розробник виступає як «чорна скринька», на виході якої несподівано виникає творче осяяння.

2. Модель «прозорої скриньки». За цього підходу розробник є «прозорою скринькою», у якій відбувається логічний процес, що піддається поясненню.

3. Модель самоорганізованої системи. Тут розробник діє як система, що здатна самоорганізуватися та знаходити найкоротші шляхи за умов нестабільності і невизначеності.

Таке тривекторне розгортання методів творчого пошуку, конкретні варіанти якого набувають актуалізації у системі координат «визначеність

цілей/результатів досліджень/розробок/творчості - наявність/доступність необхідної інформації», і має базуватися на оптимальній стратегії, що реалізується за лінійною, циклічною, кумулятивною (прирощення), розгалуженою (різновекторна з альтернативними гілками/етапами), адаптивними (заданим є лише перший етап) чи іншими схемами/сценаріями, охоплює і дозволяє конструктивно працювати за усім спектром ситуацій діяльності креативних робочих груп або окремих фахівців.

Важливо, що безупинний прогрес актуалізує і питання мудрості та відповідальності творця/розробника/вченого, що є окремим розділом філософської науки [3].

Використана література:

1. Edward Charles Francis Publius de Bono. Lateral Thinking: An Introduction. - London: Ebury Press, 2014. - 320 p.
2. Платон // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. - Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. - С. 482. - 742 с.
3. Шваб К. Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію. – Харків: КСД, 2019 - 416 с.